

agrární bance pro hypotekární úvěr. — F i n s k o: Svaz finských žen protestoval u presidenta republiky proti prohibici, která prý způsobila vzrůst zločinnosti. — H o l a n d s k o: Nizozemská banka snížila diskont na 2%. — Stálý mezinárodní soud v Haagu rozhodl ve sporu o povinné docházce německy mluvících dětí do polských škol ve prospěch Německa. — Ř e c k o: V červenci bude v Pireu v přístavě otevřeno volné pásmo. — N ě m e c k o: Svaz těžkého průmyslu Langnam ohlásil, že vypracuje pro vládu hospodářský plán. — Odborový svaz soukromých úředníků podal ministerstvu pošt žádost o nižší frankování dopisů, kterými nezaměstnaní hledají místo. — Pruský zemský sněm usnesl se snížit platy poslanců. — Mezinárodní omnibusová společnost v Berlíně připravuje dálkové trati Paříž—Berlín—Varšava a Berlín—Praha—Vídeň—Budapešť. — Mannheimská policie pečuje o nerušený provoz na chodnicích tím, že sesměšňuje lelkující stojící chodce, kteří překáží frekvenci, nabízejíc jim židle. Kč, Ča.

Ze Sbírký zákonů a nařízení. (Částky 27—34, roč. 1931.) Vládním nařízením čís. 59 byla uložena právním úředníkům (nařízení praví: zaměstnancům) u okresních a státních policejních úřadů povinnost ve službě nositi úřední stejnokroj, pokud to její povaha a zájem vyžaduje, obzvláště při úředních intervencích na veřejných schůzích a táborech lidu, případně při komisionelních jednáních a jiných zvláště významných příležitostech. Případy, ve kterých se má stejnokroj nositi, určí ministerstvo vnitř. Popis a vyobrazení stejnokroje jest v nařízení uvedeno. Na první opatření jeho a po případě na obnovení obdrží úředníci a úředničtí čekatelé po prvním roce služby příspěvek ze státní pokladny. Stejnokroj jest zelený s výložkami barvy pompadour, u úředníků policejních tmavomodrý. Úředníci policejní mají kromě čepice též prilbu. Šavle se nosí na jednom řemínku. K rozlišení hodností slouží jednak distinkce v předu na čepici ve formě emblemu z lipových ratolestí pro vyšší platové stupnice, a dále jedna až tři růžice na výložkách límce. Zemský president má velké zlatem vyšívané lípové ratolesti na čepici a tři růžice na výložkách. Třapeč šavle jest u všech úředníků zhotoven z lesklých zlatých pramének. Stejnokroje ostatních zaměstnanců jsou upraveny stejně jako úřednické, liší se pouze provedením a jsou tito zaměstnanci povinni nositi stejnokroj vždy. Nařízení platí od 15. května 1931, platnost jeho pro úředníky 1. a 2. platové stupnice bude určena zvláštní vyhláškou vlády. — Smlouva o právní pomoci s Francií vyhlášena pod čís. 60. — Visová povinnost ve styku s Litvou byla zrušena podle vyhlášky č. 61. — Vlád. nařízením č. 62 stanoveny výjimky z nedělního klidu živnostenské práce v Bratislavě a v Petržalce. — Sazba poplatků za opisy, výpisy, otisky nebo snímky s operátu pozemkového katastru byla stanovena vyhláškou č. 63. — Z á k o n e m ze dne 27. března 1931 č. 64 byly vydány nové řády konkursní, vyrovnací a odpůrcí. Zákonná materie zůstává v podstatě stejná, jenomže zákony jsou upraveny jinak, zejména jejich systematika. Konkursy prohlášené přede dnem počátku účinnosti zákona budou dokončeny podle dosavadních předpisů. Zákon vstoupí v platnost 1. srpna 1931, ustanovení o nejnižší přípustné nabídce na vyrovnání (45% s přísl. do 2 let po podání návrhu) dnem vyhlášení, t. j. od 1. května 1931. — Arbitrážní úmluva s Litvou vyhlášena pod č. 65. — Celní přírážky k celním sazbám na některé obilniny změněny vl. nařízením č. 66 a k celním sazbám na vepřový dobytek č. 67. — Smlouva s Polskem o užívání městských objektů bývalé obce Těšína vyhlášena pod č. 68. — Spořitelní služba bude u poštovní spořitelny zahájena dle vyhlášky č. 69 dnem 1. června 1931. —kg.

Španělský státní převrat. Po obecních volbách z 12. dubna 1931, které daly republikánsko-katalánsko-karlistickému kartelu volebnímu značný počet hlasů (35% všech hlasů), zřekl se král Alfons XIII. výkonu své panovnické moci na neurčitý čas a opustil zemi. Provisorní

vláda Zamorrova, která byla vlastně králem jen zmocněna vésti vládu až do doby voleb do ústavodárného národního shromáždění, jenž má rozhodnouti o budoucí formě státní, prohlásila však téhož dne (14. dubna) republiku. Převrat španělský bude míti nesporně veledůležité následky nejen rázu politického, ale i právního a hospodářského. Úkolem nového režimu bude především upravit ústavní strukturu státní a změnit stát dosud stroze centralisticky spravovaný ve stát federativní a uspokojiti tímto jakž takž autonomistické (lépe snad řečeno separativistické) postuláty Katalánců. Důležitým úkolem bude též nová úprava poměru státu k církvím, kterou hodlá nová vláda řešiti ve smyslu odluky církve od státu. Řešení zmíněného problému bude značně nesnadno, jelikož náboženství katolické požívalo dosud privilegovaného postavení státního náboženství vůči jiným konfesím, které reprezentují jen docela mizivou menšinu španělského národa. S touto otázkou souvisí i problém laicisace hřbitovů a omezení počtu církevních řádů, jehož řešení bylo již z části novou vládou započato. Třetím důležitým problémem bude slíbená již agrární reforma, která bude znamenati dalekosáhlý převrat v pozemkovém vlastnictví zejména na španělském jihu, kdež velkostatek vlastní převážnou většinu půdy. Podotknouti sluší konečně, že provisorní vláda ústy zahraničního ministra Lerrouxe slibuje intensivnější spolupráci nového Španělska ve Společnosti Národů a v životě mezinárodním vůbec. Zda ovšem bude nový režim moci splniti tento slib při velkých vnitřních těžkostech, je ovšem krajně pochybno.

Dr. Wierer (Paříž).

Sanace vídeňské Kreditky. Ještě nevymizel dojem, který po sobě zanechal úpadek Bodenkreditky a již opět byla veřejnost překvapena zprávou, že rakouská Kreditka, ústav, který byl považován za pilíř středoevropského bankovníctví, ocitl se v situaci, že jeho ztráty převýšily daleko jeho vlastní prostředky. Vezmeme-li v úvahu, že jako každý řádný peněžní ústav disponovala Kreditka jistě značnými skrytými rezervami, možno její ztráty považovati za vsutku ohromné. Bylo a jest jasno, že mohutná bankovní organizace, kterou převzalo nynější malé Rakousko po velké staré monarchii, nedala se v celém svém rozsahu i za změněných poměrů udržeti, a že tato organizace musila se smrštit tak, aby odpovídala zúženému okruhu své působnosti. Tento zmenšovací proces, který si okolnosti vynucovaly, byl značně komplikován tím, že celé hospodářství rakouské se ocitlo v přerodu a že podobně jako banky bylo i je nutno přizpůsobiti nové základně. Ztráty, které z tohoto přizpůsobování vyplývaly, byly při středoevropském systému financování průmyslu a obchodu bankami přesunovány na banky. Že ani mezinárodní krise nezůstala bez vlivu, jest přirozeno. To by byla asi všeobecná příčina krise Kreditky. Příčinou speciální jest, že Kreditka jako nejmohutnější ústav rakouský přirozeným vývojem stala se posledním článkem řetězu fusí, které restriktce rakouského bankovníctví sebou přinášela. Banky, které fusionovaly, resp. které byly nuceny fusionovati, činily tak proto, poněvadž ztratily možnost z vlastních sil se udržeti. To ovšem znamená, že banka, která je přebírala, i když sama o sobě byla snad bez vady, nevyhnula se tomu, aby nepřevzala s fuzovanou bankou i část rozkladného prvku, na který fusovaná banka chřadla. Čím více fusí, tím více se tento rozkladný prvek kumuloval a tím více ohrožoval zdravé jádro přejímajícího ústavu. Bylo by velmi mylné domnívati se, že těmito fusemi tvořil se ústav větší než byl ústav původní. Naopak přejímané ústavy potenci přejímajícího ústavu stále seslabovaly, až konečně jej přivedly do stejné situace, jako samy byly před fusí. Rozkladný prvek mohl býti různé povahy: neprosperující průmyslový koncern, špatné vedení, vysoká režie. Zdá se, že u Kreditky přicházely v úvahu všechny tyto momenty. Zajímavý jest způsob, jakým **se provádí sanace Kreditky.** V první řadě překvapuje, že celá věc až do oficiálního komuniké zůstala v tajnosti. Svědčí to ovšem přede-